Trafikförvaltningen

Handläggare
Catarina Strömsten-Falkenmark
08-123 335 51

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-06-28

Ärende
FTN 2021-0031
Infosäkerhetsklass
K1 (öppen)

Färdtjänstnämnden
2021-08-25

Yttrande över remiss avseende regionledningskontorets förslag till policy för god ekonomisk hushållning

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller yttrande över regionledningskontorets remiss av förslag till Policy för god ekonomisk hushållning, RS 2021-0285.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 28 juni 2021.
Regionledningskontorets remiss-PM, RS 2021-0285.
Förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Färdtjänstnämnden föreslås besluta följande.

1. Yttrandet avges i enlighet med bilagt förslag till yttrande, bilaga 1

2. Yttrandet överlämnas till regionledningskontoret (RLK)

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Förslag och motivering

Sammanfattning
Trafikförvaltningen (benämns fortsättningsvis förvaltningen) är positiv till förslaget till uppdatering av policyn för god ekonomisk hushållning.

Bakgrund
I remissen ligger att synpunkter ska inhämtas och beaktas. Remissen är ett led i beredningen av ärendet avsett att beslutas av regionfullmäktige den 16-17 november 2021.

Överväganden och motivering
Förvaltningen gör bedömningen att policyn i stort bidrar till ökad tydlighet. Vidare gör förvaltningen bedömning att denna lägger grund för att skapa en god ekonomisk hushållning.

Förvaltningarnas kommentarer
Förvaltningen konstaterar att syftet med policyförslaget är att det ska skapa en tydligare röd tråd i styrningen, renodla och förtydliga information med

fokus på att stärka regelefterlevnaden och ge utökade möjligheter för regionstyrelsen avseende uppsiktsansvar. Ytterligare fokus har varit att minska antalet policyer och att Finanspolicyn, LS 2017-0949, och Styrande principer för investeringar, RS 2019-0289, föreslås att upphöra.

Förvaltningen bedömer att policyn i stort fyller syftet och ser positivt på att antal policyer minskas och att policyn därmed har utökats med ansvar för Region Stockholms finansiella verksamhet och finansiella risker samt investeringar från de policys enligt ovan som föreslås upphöra.

Förvaltningen konstaterar att under punkt *2.2 Styrande principer* är innehållet förändrat. Den första rubriken *Mål för god ekonomisk hushållning* motsäger Policy Integrerad ledning och styrning, RS 2019-1160, vilken anger att policys inte ska innehålla mål. Vidare bidrar målformuleringen till otydlighet i vad principen är.

Förvaltningen konstaterar att under punkt 2.2 Mål för god ekonomisk hushållning anger punkt två ”att det egna kapitalet ska öka för såväl koncernen Region Stockholm, som för enskilda nämnder och bolag, för att säkerställa Region Stockholms soliditet.” Det bör förtydligas ifall ökningen av det egna kapitalet ska öka för att hålla soliditeten intakt eller ifall soliditeten ska öka för respektive nämnd och bolag. Under punkt tre anges vidare ”att säkerställa hur stor del av nyinvesteringar som kan finansieras med upptagande av lån.” Det skulle vara bra att dela in i typ av investeringar då det för regionen kan vara stor skillnad mellan investeringar ur ett företagsekonomiskt respektive samhällsekonomiskt perspektiv. Företagsekonomiskt beslutade investeringar kan ur ett ekonomiskt hushållningsperspektiv ha större möjligheter att bära en högre belåningsgrad.

Förvaltningen noterar även att under rubrik *Investeringar* anges att ”Investeringarna ska hanteras i enlighet med Region Stockholms principer och processer för ekonomistyrning och styrande dokument [...]”. Det är oklart om det finns andra principer och vilka de då är eftersom det även finns principer under rubriken *Ekonomistyrning* i förslag till policyn. I Policy Integrerad ledning och styrning, RS 2019-1160, ingår också ett avsnitt om ekonomistyrning. Det finns en risk för otydlighet om det finns principer i två separata policys.

Förvaltningen konstaterar att uppdatering av Finansiella riktlinjer, RS 2020-0448, och Riktlinje för investeringar, RS 2021-0286 samt Riktlinjer för ekonomistyrning, RS 2021-0287, inte omfattas av detta remissyttrande vilket innebär att nämnden har svårt att bedöma rubrikerna *Finansiella risker* och *Ekonomistyrning* och förutsätter att det i dessa ovan nämnda dokument återfinns den röda tråden.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutsärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Expedieras till

Regionledningskontoret

David Lagneholm
Förvaltningschef

Catarina Strömsten-Falkenmark
Avdelningschef
Verksamhetsstyrning och ekonomi

Färdtjänstnämnden

YTTRANDE
2021-06-28

Ärende
FTN 2021-0031

Regionledningskontoret

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Yttrande över regionledningskontorets förslag till Policy för god ekonomisk hushållning

Regionledningskontoret har överlämnat förslag till Policy för god ekonomisk hushållning, RS 2021-0285 till färdtjänstnämnden för yttrande.

Nedan följer färdtjänstnämndens yttrande.

Färdtjänstnämnden välkomnar förslaget till uppdatering av policy för god ekonomisk hushållning och att policyn kompletteras med styrande principer för ekonomistyrning och styrning av Region Stockholms investeringar. Med den omarbetade Policyn för god ekonomisk hushållning föreslås att Finanspolicyn, LS 2017-0949, och Styrande principer för investeringar, RS 2019-0829, att upphöra.

Färdtjänstnämnden ser positivt på regionens ansats att effektivisera och samordna processerna för ekonomisk och finansiell styrning samt att en effektiv struktur inom områdets styrande dokument skapas.

Vidare konstaterar nämnden att syftet med policyförslaget är att det ska skapa en tydligare röd tråd i styrningen, renodla och förtydliga information med fokus på att stärka regelefterlevnaden och ge utökade möjligheter för regionstyrelsen avseende uppsiktsansvar. Ytterligare fokus har varit att minska antalet policyer vilket förvaltningen ser positivt på.

Färdtjänstnämnden bedömer att policyn i stort fyller syftet och ser särskilt positivt på att policyn därmed har utökats med ansvar för Region Stockholms finansiella verksamhet och finansiella risker samt investeringar från de policys som föreslås upphöra, vilket stödjer syftet med en tydligare röd tråd.

Färdtjänstnämnden konstaterar att under punkt *2.2 Styrande principer* är innehållet förändrat. Den första rubriken *Mål för god ekonomisk hushållning* motsäger Policy Integrerad ledning och styrning, RS 2019-1160, vilken anger att policys inte ska innehålla mål. Vidare bidrar det till otydlighet vad principen är.

Färdtjänstnämnden noterar även att under rubrik *Investeringar* anges att ”investeringarna ska hanteras i enlighet med Region Stockholms principer och processer för ekonomistyrning och styrande dokument [...]”. Det är oklart om det finns andra principer och vilka de då är eftersom det även finns principer under rubriken *Ekonomistyrning* i förslag till policyn.

Färdtjänstnämnden konstaterar att under punkt 2.2 Mål för god ekonomisk hushållning anger punkt två ”att det egna kapitalet ska öka för såväl koncernen Region Stockholm, som för enskilda nämnder och bolag, för att säkerställa Region Stockholms soliditet.” Det bör förtydligas ifall ökningen av det egna kapitalet ska öka för att hålla soliditeten intakt eller ifall soliditeten ska öka för respektive nämnd och bolag. Under punkt tre anges vidare ”att säkerställa hur stor del av nyinvesteringar som kan finansieras med upptagande av lån.” Det skulle vara bra att dela in i typ av investeringar då det för regionen kan vara stor skillnad mellan investeringar ur ett företagsekonomiskt respektive samhällsekonomiskt perspektiv. Företagsekonomiskt beslutade investeringar kan ur ett ekonomiskt hushållningsperspektiv ha större möjligheter att bära en högre belåningsgrad.

I Policy Integrerad ledning och styrning, RS 2019-1160, ingår också ett avsnitt om ekonomistyrning. Det finns en risk för otydlighet om det finns principer i två separata policys.

Färdtjänstnämnden konstaterar att uppdatering av Finansiella riktlinjer, RS 2020-0448, och Riktlinje för investeringar, RS 2021-0286 samt Riktlinjer för ekonomistyrning, RS 2021-0287, inte omfattas av detta remissyttrande vilket innebär att nämnden har svårt att bedöma rubrikerna *Finansiella risker* och *Ekonomistyrning* och förutsätter att det i dessa ovan nämnda dokument återfinns den röda tråden.

Region Stockholm

Regionledningskontoret

PM
2021-04-28

RS 2021-0285

Policy för god ekonomisk hushållning

Remiss-PM

Innehållsförteckning

1. Regionledningskontorets förslag och motivering 3
1.1 Sammanfattning....3
1.2 Bakgrund 3

2. Sammanfattning av förändringar 4
2.1 Policy för god ekonomisk hushållning....4
2.2 Arbetsprocess och förankring 4
2.3 Ekonomiska konsekvenser....5

1. Regionledningskontorets förslag och motivering

1.1 Sammanfattning

I remissen föreslås en uppdatering av policyn för god ekonomisk hushållning som innebär att nuvarande policy utökas med styrande principer för att säkerställa att Region Stockholm har en god ekonomisk hushållning över tid. För att utöka perspektivet samt skapa en helhetssyn på en god ekonomisk hushållning kompletteras nuvarande policyn även med styrande principer för ekonomistyrning och styrning av Region Stockholms investeringar. Samtidigt föreslås att Finanspolicyn, LS 2017-0949, och Styrande principer för investeringar, RS 2019-0829, att upphöra. Remissen är ett led i beredningen av ärendet om nämnda styrdokument för Region Stockholm, avsett att beslutas om i regionfullmäktige den 16–17 november 2021.

För att förtydliga hur nämnder och bolag ska arbeta utifrån de styrande principerna föreslås att regionstyrelsen att i samband med beslut om policyn fatta beslut om uppdatering av Finansiella riktlinjer och Riktlinje för investeringar samt föreslås besluta om den nya riktlinjen som konkretiserar ekonomistyrningen.

1.2 Bakgrund

Regionledningskontoret arbetar med att effektivisera och samordna processerna för ekonomisk och finansiell styrning. I detta arbete föreslås att skapa en effektiv struktur för styrande dokument inom området.

Arbetet omfattar en översyn av Policy för god ekonomisk hushållning, Finanspolicyn samt Styrande principer för Region Stockholms investeringar. Även tillhörande riktlinjer som förtydligar policyerna har omarbetats och vissa delar kompletterats.

Syfte med förändring är att skapa en tydlig och logisk struktur samt få en tydligare röd tråd i styrningen. Det har finns även ett behov av att renodla och förtydliga information i nuvarande styrande dokument samt komplettera i de delar där erforderliga principer och styrmedel har saknats.

Arbetet har även haft fokus på att stärka regelefterlevnaden samt ge utökade möjligheter för regionstyrelsen att utföra sitt ansvar för uppsikten. Ett annat fokus har varit att minska antalet policyer och därmed skapa en ökad samordning och tydlighet.

2. Sammanfattning av förändringar

2.1 Policy för god ekonomisk hushållning

Policy för god ekonomisk hushållning, RS 2020-0449, uppdaterades senast i samband med regionfullmäktiges beslut om budget 2021. Uppdateringen innebar bland annat komplettering med riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR) samt justeringar utifrån lagkrav, bland annat hantering av avsättning till omställningskostnader som avskaffades i policyn.

I denna översyn har policyn utökats med skrivningar som syftar till att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och en effektiv hushållning med regionens skattemedel. Den ska också bibehålla värdet på regionens tillgångar och eget kapital så att inte kommande generationer belastas av de beslut som fattas idag. God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet.

Policyns ansvarsområden har utökats med ansvar för Region Stockholms finansiella verksamhet och finansiella risker samt investeringar. Dessa kopplar båda till en god ekonomisk hushållning och en uthållig ekonomisk utveckling för Region Stockholm. De tillkommande delarna i policyn och tillhörande riktlinjer syftar till att tydliggöra det ramverk som styrs av koncernens långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål. I policyn görs principiella ställningstagande vilket tydliggörs behovet av resultatöverskott för att ta ansvar för Region Stockholms långsiktiga finansiering av tillgångar, skulder och pensioner samt grundläggande att koncernens driftkostnader och ersättningsinvesteringar ska finansieras inom koncernens kassaflöde.

Givet den omarbetade Policyn för god ekonomisk hushållning föreslås att Finanspolicyn och Styrande principer för investeringar upphör.

2.2 Arbetsprocess och förankring

I arbetet med förslaget till uppdatering av Policy för god ekonomisk hushållning. Samråd har skett med enheter inom Avdelningen ekonomi och finans samt med regelefterlevnad inom regionledningskontoret. I den fortsatta beredningen kommer synpunkter att inhämtas från de yttrande som nämnder och bolag lämnar. Detta även som ett led att förankra policyn samt öka kunskapen i Region Stockholms styrning för att nå en god ekonomisk hushållning.

Remissen är ett led i beredningen av ärendet om nämnda styrdokument för Region Stockholm, avsett att beslutas om i regionfullmäktige den 16–17 november 2021.

För att förtydliga hur nämnder och bolag ska arbeta utifrån de styrande principerna föreslås att regionstyrelsen att i samband med beslut om policyn fatta beslut om uppdatering av Finansiella riktlinjer, RS 2020-0448, och fatta beslut om uppdatering av Riktlinje för investeringar, RS 2021-0286, samt föreslås besluta om den nya riktlinjen som konkretiserar ekonomistyrningen, Riktlinjer för ekonomistyrning, RS 2021-0287. Då regionstyrelsen fattar beslut om riktlinjer omfattas dessa inte av remisskravet. Det kommer dock att ske en beredning inom tjänstemannaorganisationen.

2.3 Ekonomiska konsekvenser

Beslut om policyn innebär i sig inga direkta kostnader. I ett led att arbeta mot gemensamma strukturer, tydlighet och en ökad samordning bedöms risker inom verksamhet och ekonomi minska vilket bör ge en lägre kostnadsdrivande effekt inom koncernen. Som lägst bedöms de ekonomiska konsekvenserna vara neutrala.

Stockholms läns landsting

Diarienummer
RS 2021-0285

Policy

God ekonomisk hushållning

Gäller för Region Stockholm

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 2032913	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass K1		

1. Inledning

1.1 Syfte

Kommunallagen föreskriver att regioner ska ha god ekonomisk hushållning med en ekonomi i balans samt att regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Innehållet i denna policy är Region Stockholms riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunallagens mening.

God ekonomisk hushållning ska säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och en effektiv hushållning med regionens skattemedel. Den ska också bibehålla värdet på regionens tillgångar och eget kapital så att inte kommande generationer belastas av de beslut som fattas idag. God ekonomisk hushållning ska gälla långsiktigt över flera budgetperioder för att säkerställa ekonomisk stabilitet.

1.2 Tillämpning

Policy för god ekonomisk hushållning gäller för samtliga verksamheter inom Region Stockholm, det vill säga samtliga nämnder samt hel- och delägda bolag.

2. Policy

2.1 God ekonomisk hushållning

Region Stockholm ska beakta långsiktigt god ekonomisk hushållning i allt beslutsfattande. God ekonomisk hushållning innebär att Region Stockholm ska ha en uthållig ekonomi över tid där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att länets invånare erhåller en tillgänglig hälso- och sjukvård med god kvalitet och en attraktiv kollektivtrafik.

Resultatöverskott krävs för att det egna kapitalet ska följa samhällets löne- och prisutveckling samt för att ta ansvar för Region Stockholms långsiktiga finansiering av tillgångar, skulder och pensioner. Positiva ekonomiska resultat behövs för att möta svängningar i konjunkturer, hantera oväntade kostnader och utveckling av verksamheten. Överskott kan därför reserveras i en resultatutjämningsreserv för att ta ansvar för en fungerande verksamhet även i sviktande konjunkturer.

Till god ekonomisk hushållning hör även att koncernens driftkostnader och ersättningsinvesteringar ska finansieras inom koncernens kassaflöde.

Framtida pensioner ska tryggas genom god finansiell planering. Region Stockholms årliga avsättning till pensioner används till att finansiera koncernens investeringar.

Region Stockholms ekonomiska förutsättningar regleras inom ett ramverk som styrs av koncernens långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga mål samt resultatkrav för nämnder och bolag. Som stöd till ramverket ska Region Stockholm ha en ändamålsenlig ekonomistyrning med processer för budget och uppföljning, investeringar, finansiell styrning och riskhantering samt väl underbyggda beslut.

2.2 Styrande principer

Mål för god ekonomisk hushållning
I den årliga budgeten ska det anges mål och indikatorer som stödjer en god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska bidra till:

- en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.
- att det egna kapitalet ska öka för såväl koncernen Region Stockholm, som för enskilda nämnder och bolag, för att säkerställa Region Stockholms soliditet.
- att säkerställa hur stor andel av nyinvesteringar som kan finansieras med upptagna lån.
- en tydlig och enhetlig kapitalstruktur för Region Stockholms nämnder och bolag samt dotterbolag, för att säkerställa ett robust ägande.

Finansiella risker
En grundläggande princip för finansiella risker inom Region Stockholm är att dessa ska hanteras inom kommunallagens krav, enligt affärsmässiga principer och med hänsyn till totalkostnaden. I de fall Region Stockholm tar på sig finansiella risker genom avtal i den operativa verksamheten eller investeringsverksamheten ska detta föregås av en riskanalys. För finansverksamheten (förvaltning av finansiella tillgångar och skulder) gäller att det överordnade målet är att säkerställa Region Stockholms betalningsförmåga på såväl kort som lång sikt.

Ekonomistyrning
Grunden i Region Stockholms ekonomistyrning är resultatstyrning. Beslut som påverkar ekonomi och resultat får endast fattas inom Region Stockholms rådighet och den rådighet som följer med respektive nämnds och bolags roll och ansvar inom koncernen. Nämnder och bolag ansvarar för sitt eget resultat samt tillgångar, skulder och finansnetto.

Långsiktiga beräkningar av koncernen Region Stockholms ekonomiska utveckling ska genomföras årligen, vilka bland annat ska beakta

befolkningsutvecklingen samt prioriteringar för verksamheten. Detta ska utgöra en grund för bedömningen av den långsiktiga ekonomiska uthålligheten.

Inom Region Stockholm får det inte förekomma några fria nyttigheter. Alla beslut som medför förändrade ekonomiska förhållanden ska vara finansierade och den som fattar ett beslut bär ansvar för att säkerställa finansieringen. Avvikelser ska åtföljas av åtgärder som kvantifieras och följs upp.

Investeringar
Region Stockholms investeringar ska bidra till att nå regionfullmäktiges mål, bidra till långsiktig ekonomisk uthållighet, samordnas och planeras utifrån ett koncernperspektiv. Investeringarna ska hanteras i enlighet med Region Stockholms principer och processer för ekonomistyrning och styrande dokument samt ha säkerställd finansiering av investeringsutgifter samt efterföljande kostnader.

2.3 Tillämpning av resultatutjämningsreserv

Kommunallagen, 11 kap. 14 §, reglerar hur delar av ett positivt resultat kan reserveras i en resultatutjämningsreserv, RUR. Syftet med RUR är att ge kommuner och regioner möjlighet att under vissa förutsättningar reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle. Reserven kan användas för att utjämna effekter av variationer i intäkterna under konjunkturcyklerna. Varken avsättning till eller disponering av RUR påverkar resultatet utan görs som en särskild öronmärkning av eget kapital i balansräkningen.

Reservering till resultatutjämningsreserven
Kommunallagen anger minimikrav för reservering till RUR. För Region Stockholm innebär det att reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till hälften av eget kapital inklusive övriga öronmärkningar.

Disponering av resultatutjämningsreserven
Medel från RUR får disponeras under lågkonjunktur, vilket definieras som de år när den årliga förändringstakten för skatteunderlaget för riket understiger den genomsnittliga förändringstakten under de senaste tio åren.